

Journée Masterplan du 06/06/2023
Les ressources à mobiliser
Retranscription des interventions de la conférence d'introduction

Panel 3 : Ailleurs et autrement... Mécanismes & pratiques innovantes à l'étranger, par Freek Spinnewijn (FEANTSA).

Onderwerp: voorbeelden uit het buitenland.

Titel presentatie: Preventie van dakloosheid : een Europees perspectief.

Slide 2:

Preventie is een ingewikkeld en belangrijk thema in elk Masterplan. Er zijn meerdere manieren om de verschillende soorten van preventie op te delen. Twee voorbeelden: 1 uit de gezondheidssector, en 1 uit Canada (zie slide). Het voorbeeld uit de gezondheidszorg toont aan hoe breed preventie kan zijn. Het Canadese voorbeeld is meer opgedeeld per doelgroep.

Algemene boodschap: preventie definiëren is belangrijk, anders dreigt het mis te lopen.

Slide 3: Dak- en thuisloosheid is complex. Er zijn verschillende factoren die tot dakloosheid leiden (zie slide). Hier moet preventie op ingezet worden.

Slide 4: Kennis is de sleutel tot succes, maar helaas weten we te weinig over de oorzaken van dak- en thuisloosheid en hoe alle factoren op elkaar inspelen. Er wordt te vaak aan preventie gedaan o.b.v. buikgevoel. We moeten niet zomaar naar ons land kopiëren wat in een ander land gedaan wordt, want de oorzaken kunnen verschillen afhankelijk van de context. Bvb. in Denemarken heeft onderzoek aangetoond dat mentale problemen geen voorspeller zijn voor dakloosheid, maar dat is in ons land anders. Daarentegen waren kinderarmoede en gevangenis wel een voorspeller. In de VS stelde men een causale relatie vast tussen huurprijzen en dak-/thuisloosheid.

Slide 5: Inconvenient "truths":

- Er is meer sociale huisvesting nodig. Maar veel sociale huisvesting leidt niet automatisch tot minder dak-/thuislozen! De toewijzingscriteria zijn de sleutel. Bvb. in Schotland wordt een groot deel van de sociale woningen voorzien voor dak- en thuislozen. Dit hoeft daarom niet altijd zo te zijn, dit kan voor een aantal jaren. Deze mensen hebben minder kans om opnieuw dak-/thuisloos te worden.
- Er is meer sociale gelijkheid nodig. Maar minder armoede leidt niet automatisch tot minder dak- en thuislozen. Wel is nodig dat deze dak-/thuislozen vermeld worden in het armoedeplan, of nog beter dat ze een expliciete strategie krijgen, zoals het geval zal zijn met het Masterplan van Bruss'help.

Slide 6: Onverwachte "waarheden":

- Voorkomen van uithuiszettingen is nodig. Echter, de meeste uithuiszettingen leiden niet direct tot dak- en thuisloosheid. Meestal kunnen deze mensen eerst nog terecht bij familie en

vrienden, pas daarna worden ze dakloos. Vaak zijn maar een aantal uithuiszettaers verantwoordelijk voor een groot deel van de uithuiszettingen. Dus misschien moeten we met hen werken?

- Preventie van dakloosheid van jongeren is by nature kosteninefficiënt. Preventie van dakloosheid bij jongeren is zeer complex en moeilijk. Daarom is het voor deze doelgroep misschien beter om dakloosheid z.s.m. aan te pakken, i.p.v. om het te proberen te voorkomen.

Slide 7: Enkele goede voorbeelden:

- Huisuitzettingen:

In Oostenrijk is er een samenwerking tussen het gerecht en sociale diensten.

In Finland gebruikt men "housing advisors" die moeten zorgen dat uithuiszettingen minder vaak voorkomen.

- Instellingverlaters:

Ierland heeft een "aftercare" plan voor jongeren die de jeugdzorg verlaten.

Noorwegen: preventie van dakloosheid bij ontslag uit de gevangenis is theoretisch gezien vrij makkelijk aan te pakken, want we weten waar deze mensen zich bevinden. Toch wordt er nog te weinig op ingezet in veel landen. In Noorwegen bijvoorbeeld heeft 1/3 van de mensen die de gevangenis verlaten geen dak boven het hoofd.

Slide 8: Enkele goede voorbeelden (2):

- Rol van de school: Uitval voor 18 jaar is een van de sterkste voorspellers van dakloosheid in een later leven. Geelong project Australië: project dat werkt met scholen en dat het aantal daklozen bij jongeren met 40% kon verminderen.
- Housing first: zeer efficiënt om herval bij dakloosheid te vermijden.
- Rapid Rehousing: zie slide.
- In Wales moeten lokale overheden iedereen die binnen de 56 dagen dreigt dak- en thuisloos te worden, helpen. Zij hebben een heel pallet van interventies die bij wet geregeld zijn.

Degelijk preventiebeleid is nodig. In Frankrijk creëert men steeds meer plaatsen, maar het aantal daklozen stijgt omdat de preventie achterblijft. Dat heeft als resultaat dat de politieke appetijt om hier iets aan te doen, afneemt.

Slide 9: Slot:

Finland: elke dakloze heeft 4 woningen gekregen op 20 jaar tijd, omdat het stoppen van de instroom tijd nodig heeft.

Een degelijk migratiebeleid is ook broodnodig om dakloosheid op te lossen. Men mag ze niet in limbo laten, het is of regulariseren of terugsturen. Welk van beiden het moet zijn, daar spreek ik mij niet over uit.